NORAKSTS
Lieta Nr.A42 1347 04
A **3095**-07/7

SPRIEDUMS
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2007.gada 1.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese V.Zommere,
piedaloties pieteicējiem *A.L.* un *I.L.*, atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes –Ķeguma novada domes pilnvarotajai pārstāvei Liānai Čodorei, trešajai personai *L.L.*,
atklātā tiesas sēdē 2007.gada 13.februārī izskatīja administratīvo lietu *A.L.* pieteikumā par Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija lēmuma (sēdes protokola izraksts Nr.13, 12§) un Ķeguma novada domes Administratīvās komisijas 2004.gada 29.jūnija lēmuma atcelšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2004.gada 15.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.L.* (turpmāk – pieteicēji) pieteikums, kurā ietverti šādi prasījumi:

1) atcelt Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija lēmumu (protokols Nr.13, 12§) un nosūtīt lietu Ķeguma novada domei un Valsts būvinspekcijai jaunai izskatīšanai, nosakot, ka Ķeguma novada domei un Valsts būvinspekcijai saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otro daļu jāpiemēro pārkāpējiem naudas sods par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā;

2) piedzīt par labu *A.L.* un *I.L.* no Ķeguma novada domes un Valsts būvinspekcijas valsts nodevu, citus izdevumus un atlīdzinājumu par morālo kaitējumu 1000 latu apmērā.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas 2004.gada 19.jūlija lēmumu pieņemts *A.L.* pieteikums par Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija lēmuma (sēdes protokola izraksts Nr.13, 12§) „Par dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*” ekspluatācijas jautājumu risinājumu” atcelšanu un atlīdzinājuma par morālo kaitējumu prasīšanu un ierosināta administratīvā lieta.

Attiecībā uz pieteikumā izteikto lūgumu nosūtīt lietu Valsts būvinspekcijai jaunai izskatīšanai norādīts, ka ir spēkā stājies Administratīvās rajona tiesas spriedums, ar kuru apmierināts pieteicēju pieteikums par pienākuma uzlikšanu Valsts būvinspekcijai izskatīt pieteicēju iesniegumus un pieņemt lēmumus. Ja pieteicēji uzskata, ka netiek pildīts tiesas spriedums, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 384.pantam ar sūdzību jāgriežas augstākajā iestādē –Ekonomikas ministrijā.

[3] 2005.gada 11.janvārī Administratīvajā rajona tiesā iesniegts pieteikuma papildinājums (*lietas lapa 100*), kurā izteikti šādi prasījumi:

1) atcelt Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija lēmumu Nr.1-8.1/625 „Par tiesas sprieduma izpildi”;

2) atcelt Ķeguma novada domes Administratīvās komisijas 2004.gada 29.jūnija lēmumu (sēde Nr.17).

[3.1] Ar Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 25.februāra lēmumu lietā pieaicināti kā trešās personas dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* īpašnieki *P.B.*, *S.R.*, *L.L.* un *A.Z.* (*lietas lapa 111*).

[3.2] 2005.gada 11.martā Administratīvajā rajona tiesā tiesas sēdē iesniegts pieteikuma grozījums (iesniegums) (*lietas lapa 116, 123*), kurā lūgts piedzīt par labu *A.L.* un *I.L.* no Ķeguma novada domes valsts nodevu un par labu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* zemes īpašniekiem *L.L.* un *A.L.* no Ķeguma novada domes atlīdzinājumu par morālo kaitējumu 1000 latus.

[4] Ar Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija lēmumu (protokols Nr.13, 12§) (turpmāk - 2004.gada 16.jūnija Lēmums):

1) apstiprināts Ķeguma novada domes Komisijas dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ekspluatācijas jautājumu risināšanai lēmums Nr.3 par pamatojuma trūkumu lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā pret *S.R.*, *A.Z.* un *P.B.* par šo personu atrašanos dzīvojamajā mājā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* pirms tās nodošanas ekspluatācijā,

2) atļauts uzsākt dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* nodošanu ekspluatācijā, ievērojot būvnormatīvu prasības un nosakot termiņu līdz 2007.gada 1.janvārim, ekspluatācijā nodošanas secību un kārtību saskaņot ar Ķeguma novada Būvvaldi,

3) nosūtīti lietas materiāli Ķeguma novada domes administratīvajai komisijai lēmuma pieņemšanai.

[4.1] Ar Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija vēstuli Nr.1-8.1/625 „Par tiesas sprieduma izpildi" pieteicēji tiek informēti par 2004.gada 16.jūnija lēmumu.

[4.2] Ar Ķeguma novada domes Administratīvās komisijas 2004.gada 29.jūnija lēmumu (sēde Nr.17) (turpmāk - 2004.gada 29.jūnija Lēmums) nolemts izbeigt iesākto lietvedību dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ekspluatācijas jautājumā, jo nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

[5] Pieteicēji pamatojas uz turpmāk minēto.

[5.1] Pārsūdzētie lēmumi ir prettiesiski, jo Ķeguma novada dome nav pamatoti piemērojusi privātpersonu tiesību un tiesisko interešu aizsardzības principu, - personas dzīvo ekspluatācijā nenodotā mājā. Tas aizskar pieteicēju tiesības netraucēti lietot savu īpašumu, kas noteiktas Civillikuma 927., 1036., 1038.pantā.

[5.2] Tāpat lēmumos nepamatoti piemērots Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 13. un 66.pants, jo par pārkāpumu bija jāpiemēro sods. Pieteicēji uzskata, ka Ķeguma novada dome atteikumu uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nav pamatojusi.

[5.3] Pieteicēji uzskata, ka Ķeguma novada domei bija jāpiemēro Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 152.panta otrajā daļā noteiktais par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā.

[5.4] Pieņemot 2004.gada 16.jūnija Lēmumu, nav tikušas ņemtas vērā pieteicēju kā zemes īpašnieku tiesības. Pieņemot ēku ekspluatācijā, nepieciešama būvatļauja. Savukārt būvatļaujas izsniegšanai nepieciešama zemes īpašnieku piekrišana.

[6] Ķeguma novada dome (turpmāk – atbildētājs) pieteikumu neatzīst un paskaidro.

[6.1] 2004.gada 16.jūnija Lēmums pieņemts saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 12.pantu. Minētā tiesību norma nosaka, ka pašvaldība attiecīgajā administratīvajā teritorijā iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi realizēt savas iniciatīvas ikvienā jautājumā.

[6.2] 2004.gada 16.jūnija Lēmums pieņemts arī saskaņā ar LAPK 243. un 244.pantu. Minētās tiesību normas nosaka pierādījumu novērtēšanas kārtību – tika veiktas sarunas ar šīs mājas iedzīvotājiem, kaimiņu mājas „Siliņi" iedzīvotājiem, tika apkopota visa pieejamā informācija par mājas būvniecību un ekspluatācijas uzsākšanu, par amatpersonām, kuras atļāva pagājušā gadsimta 60.gados uzsākt šīs mājas ekspluatāciju.

[6.3] Atbildētājs uzskata, ka nav pamata pieteicēju prasībai par morāla kaitējuma Ls 1000,- apmērā atlīdzināšanu pieteicējiem, jo viņi nav norādījuši, kāds kaitējums viņiem ar atbildētāja rīcību ir nodarīts.

[6.4] Atbildētājs norāda, ka jautājums par iedzīvotāju īpašumtiesībām ir vairākkārt ticis izskatīts civiltiesiskā kārtībā, bet pieteicēju prasības tikušas noraidītas.

[7] Ar Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 21.marta spriedumu *A.L.* pieteikums noraidīts.

Par Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 21.marta spriedumu *A.L.* un *I.L.* iesniedza apelācijas sūdzību.

[8] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 31.augusta lēmumu Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 21.marta spriedums atcelts un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai. Apgabaltiesa atzinusi, ka tiesa nav izlēmusi visus pieteicēja prasījumus, kas izteikti pieteikumā un papildinājumos, līdz ar to lietā nav pilna tiesas sprieduma.

[9] Tiesas sēdē pieteicēji pieteikumu uzturēja uz tajos norādītājiem motīviem. Norādīja, ka pret Būvinspekciju nekādus prasījumus neizvirza, jo par prasījumu pret Būvinspekciju tiesā ir atsevišķa lieta. Zemes gabala */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* īpašnieki ir pieteicēju bērni, kuri pieteikuma iesniegšanas brīdī bija nepilngadīgi un kurus pārstāv pieteicēji. *A.L.* un Artūra Lāča labā, jo viņi ir zemes īpašnieki.

[10] Atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt.

[11] Trešā persona *L.L.* pieteikumu uzskatīja par pamatotu.

Trešās personas *P.B.*, *S.R.* un *A.Z.* uz tiesas sēdi nebija ieradušās. Par tiesas sēdi pienācīgi paziņots. Tiesa atzina, ka ir iespējams lietu izskatīt bez neieradušos trešo personu klātbūtnes.

Motīvu daļa

[12] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi administratīvās lietas materiālus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, daļā prasījumu tiesvedība izbeidzama.

[13] Administratīvajā procesā tiesa kontrolē iestādes izdota administratīvā akta vai faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumus rīcības brīvības ietvaros, konstatē, vai pastāv konkrētas publiski tiesiskas attiecības un nosaka to saturu.

Pieteicēji pieteikumā un papildinājumos izteikuši vairākus prasījumus.

Pieteikumā ietverti prasījumi:

1) atcelt Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija lēmumu (protokols Nr.13, 12§) un nosūtīt lietu Ķeguma novada domei un Valsts būvinspekcijai jaunai izskatīšanai, nosakot, ka Ķeguma novada domei un Valsts būvinspekcijai saskaņā ar LAPK 152.panta otro daļu jāpiemēro pārkāpējiem naudas sods par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā;

2) piedzīt par labu *A.L.* un *I.L.* no Ķeguma novada domes un Valsts būvinspekcijas valsts nodevu, citus izdevumus un atlīdzinājumu par morālo kaitējumu 1000 latu apmērā.

[14] Ar Administratīvās rajona tiesas 2004.gada 19.jūlija lēmumu pieņemts *A.L.* pieteikums un ierosināta administratīvā lieta par Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija Lēmuma atcelšanu un atlīdzinājuma par morālo kaitējumu prasīšanu. Attiecībā uz pieteikumā izteikto lūgumu nosūtīt lietu Valsts būvinspekcijai jaunai izskatīšanai norādīts, ka ir spēkā stājies Administratīvās rajona tiesas spriedums, ar kuru apmierināts pieteicēju pieteikums par pienākuma uzlikšanu Valsts būvinspekcijai izskatīt pieteicēju iesniegumus un pieņemt lēmumus. Ja pieteicēji uzskata, ka netiek pildīts tiesas spriedums, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 384.pantam ar sūdzību jāgriežas augstākajā iestādē – Ekonomikas ministrijā.

No minētā jāsecina, ka konkrētā administratīvā lieta ierosināta tikai par Ķeguma novada domes lēmumiem, ko apliecina arī tas, ka lietā kā atbildētājs lietā aicināta tikai Ķeguma novada dome. Pieteicēji rīkojušies atbilstoši tiesneses norādītajam un vērsušies ar sūdzību Ekonomikas ministrijā. Arī tiesas sēdē pieteicēji norādīja, ka šajā lietā attiecībā pret Būvinspekciju nekādus prasījumus neizvirza, kā arī norādīja, ka attiecībā pret Būvinspekciju ir ierosināta cita lieta.

Tiesa no tai pieejamās informācijas bāzes secina, ka Administratīvajā tiesā ir ierosināta administratīvā lieta pēc pieteicēju pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Ekonomikas ministrijai uzlikt pienākumu Valsts būvinspekcijai ierosināt administratīvā pārkāpuma lietu par ēku patvaļīgu ekspluatāciju Ogres rajona, Rembates pagasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* (lietas nr.A42356405 (A1598-06/18)). Minētajā lietā Administratīvā rajona tiesa taisījusi spriedumu 2006.gada 10.aprīlī, kurš pārsūdzēts Apgabaltiesā.

Līdz ar to identisks prasījums pret Būvinspekciju nevar būt šajā lietā, ko apstiprināja arī pieteicēji.

[15] 2005.gada 11.janvārī Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajā pieteikuma papildinājumā (*lietas lapa 100*) izteikti šādi prasījumi:

1) atcelt Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija lēmumu Nr.1-8.1/625 „Par tiesas sprieduma izpildi";

2) atcelt Ķeguma novada domes Administratīvās komisijas 2004.gada 29.jūnija lēmumu (sēde Nr.17).

[16] Ar Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija vēstuli Nr.1-8.1/625 „Par tiesas sprieduma izpildi" pieteicēji tiek informēti par 2004.gada 16.jūnija Lēmumu, kā arī tiek informēti, ka lietas materiāli nosūtīti Administratīvajai komisijai lēmuma pieņemšanai.

Administratīvā procesa likuma (turpmāk –APL) 184.pantā noteikts, ka pieteikumu tiesā var iesniegt par administratīvā akta izdošanu, atcelšanu (1.punkts), par iestādes faktisko rīcību (2.punkts), no ārējā normatīvā akta tieši izrietošu konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšanu, nepastāvēšanu vai to saturu, ja attiecīgās tiesiskās intereses nav iespējams realizēt ar šā panta 1. un 2.punkā minēto pieteikumu (3.punkts), par publisko tiesību līguma atbilstību tiesību normām, tā spēkā esamību vai izpildes pareizību (4.punkts).

Tiesa atzīst, ka nepieciešams noskaidrot Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija atbildes juridisko dabu, proti, vai tā atzīstama par administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību APL izpratnē.

Atbilstoši APL 1.panta trešajai daļai administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestāde izdod publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu vai personām, nodibinot, grozot, konstatējot vai izbeidzot konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatējot faktisko situāciju. Saskaņā ar APL 89.pantu faktiskā rīcība ir iestādes darbība publisko tiesību jomā jebkurā citādā veidā, nevis izdodot administratīvo aktu, ja privātpersonai uz šo darbību ir tiesības vai tai šīs darbības rezultātā ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Faktiskā rīcība ir arī iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību.

No administratīvā akta definīcijas tieši izriet viena no obligātajām administratīvā akta pazīmēm, proti, tā tiesiskās sekas: 1) tiesisko attiecību nodibināšana; 2) tiesisko attiecību grozīšana; 3) tiesisko attiecību izbeigšana; 4) tiesisko attiecību konstatēšana.

Viena no faktiskās rīcības pazīmēm ir tā, ka tā rada faktiskas sekas.

Atbildētāja sniegtajā atbildē sniegta informācija un skaidrojumi par pieņemto lēmumu un domes darbībām, bet minētā vēstule nerada ne tiesiskas, ne faktiskas sekas, tādejādi nav atzīstama ne par administratīvo aktu, ne par iestādes faktisko rīcību. Tādējādi prasījums par Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija vēstules Nr.1-8.1/625 „Par tiesas sprieduma izpildi" atcelšanu neatbilst nevienam no APL 184.pantā minētajiem priekšmetiem.

No minētā izriet, ka prasījuma daļā par Ķeguma novada domes 2004.gada 22.jūnija vēstules Nr.1-8.1/625 „Par tiesas sprieduma izpildi" atcelšanu *tiesvedība lietā izbeidzama*, pamatojoties uz APL 282.panta 1.punktu, jo lieta nav izskatāma administratīva procesa kārtībā.

[17] Ar Ķeguma novada domes Administratīvās komisijas 2004.gada 29.jūnija lēmumu (2004.gada 29.jūnija Lēmums) nolemts izbeigt iesākto lietvedību dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ekspluatācijas jautājumā, jo nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Tiesas sēdē pieteicēji norādīja, ka viņu mērķis nav sodīt citas personas, bet sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu par mājas izmantošanu pirms nodošanas ekspluatācijā.

Tajā pašā laikā no pieteikumā ietvertajiem prasījumiem, redzams, ka pieteicēji, cita starpā, tieši lūguši personu administratīvu sodīšanu. Pieteicēji lūdz administratīvā pārkāpuma lietu nodot atbildētājam jaunai izskatīšanai.

[18] Saskaņā ar APL 31.panta otro daļu pieteikumu, izņemot likumā noteiktos gadījumus, var iesniegt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses ir aizskartas vai var tikt aizskartas.

APL 31. panta pirmā daļa izskaidro pieteicēja jēdzienu, savukārt šā panta otrā daļa nosaka tos gadījumus, par kuriem iespējamais pieteicējs var iesniegt pieteikumu, t.i., pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā var iesniegt pieteicējs, kura tiesības vai tiesiskās intereses ar valsts pārvaldes iestādes darbību vai bezdarbību ir aizskartas vai var tikt aizskartas. Turklāt šo iespējamo gadījumu noteikšanai ir jāņem vērā APL 184. panta noteikumi par pieteikuma priekšmetu.

APL 2.pantā noteikti administratīvā procesa mērķi. No minētās tiesību normas izriet, ka administratīvā procesa ietvaros persona var īstenot *konkrētas*, tiesības, kuras tai piešķir publisko tiesību normas. *Konkrētas tiesības* administratīvā procesa ietvaros nozīmē *tieši uz sevi attiecināmas*. Populārsūdzība jeb sūdzība, ko persona iesniedz sabiedrības, nevis savu interešu aizstāvībai, pieļaujama tikai tad, ja likums nepārprotami nosaka populārsūdzības pieļaujamību (piemēram, vides tiesībās).

Iepriekšminētās tiesības, ko persona var īstenot administratīvā procesa ietvaros, ir subjektīvās publiskās tiesības. Personai ir tiesības attiecībā uz sevi prasīt no valsts kādu rīcību tikai tad, ja tiek konstatēts, ka personai konkrētajā gadījumā ir subjektīvās publiskās tiesības.

Pieteicēji uzskata, ka viņiem ir tiesības prasīt, lai Ķeguma novada dome attiecībā uz trešajām personām piemēro LAPK 152.panta otrajā daļā ietverto. Šajā tiesību normā ietverts noregulējums, kurš nosaka administratīvo atbildību – naudas sodu – par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā. Pieteicēji uzskata, ka šī norma piemērojama attiecībā uz */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ēku iedzīvotājiem *P.B.*, *S.R.*, *A.Z.*, jo viņi dzīvo šajās ēkās, lai gan tās nav nodotas ekspluatācijā.

[19] Tādējādi pieteicēji ir iesnieguši pieteikumu tiesā, jo viņus neapmierina administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtais lēmums. Respektīvi, pieteicēji uzskata, ka atbildētājam bija jāpieņem lēmums par administratīvā pārkāpuma konstatēšanu un sodīšanu, nevis lēmums par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā.

Pieteicēji uzskata, ka ir konstatējams LAPK 152.panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums - būves izmantošana pirms nodošanas ekspluatācijā.

LAPK 9.panta pirmajā daļā noteikts, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. Secināms, ka ar administratīvo pārkāpumu, cita starpā, var tikt aizskartas arī fizisko personu tiesības un brīvības. Tādējādi administratīvo pārkāpumu lietās paredzētas attiecīga lietas dalībnieka, proti, cietušās personas, tiesības. Par šādu personu, tas ir, cietušo, ir atzīstama fiziska persona, kurai ar administratīvo pārkāpumu ir nodarīts morāls, fizisks vai mantisks kaitējums (LAPK 261.panta pirmā daļa).

Tiesa uzskata, ka minēto kaitējumu nevar radīt tiesību normu pārkāpuma fakts pats par sevi. Privātpersonas subjektīvās tiesības neietver uzraudzības (kontroles) veikšanu pār to, vai citas personas ievēro normatīvo aktu prasības. Tiesa arī uzskata, ka minēto konkrētajā gadījumā neietekmē šo personu starpā esošās, proti, zemes un ēku īpašnieku, tiesiskās attiecības. Personas subjektīvā publiskā interese būtu atzīstama tad, ja konkrētu darbību, kam pamatā bijis attiecīgu tiesību normu pārkāpums, sekas radītu morālo, fizisko vai mantisko kaitējumu.

Tiesas sēdē tika norādīts uz to, ka uz pieteicēju zemes netiek ievērota Latvijas Republikas likumdošana, ēku īpašnieku darbības rezultātā zemes īpašniekam ir liegta iespēja nodrošināt likumam atbilstošu zemes izmantošanu. Pieteicēji arī norādījuši, ka fiziskām un

juridiskām personām ir aizliegts izmantot citu personu zemes lietojumus bez attiecīgas vienošanās. Tiesa norāda, ka administratīvā procesa kārtībā nav izšķirams strīds par īpašuma vai lietojuma tiesību aizskārumu. Šāda aizskāruma gadījumā, lai to novērstu, personai ir tiesības civilprocesuālā kārtībā vērsties pret to privātpersonu, kura aizskārumu nodarījusi. Turklāt pieteicēji norādījuši, ka būvniecības procesā, neievērojot to reglamentējošās tiesību normas, var tikt radīts personu dzīvības un veselības apdraudējums. Tiesa uzskata, lai personu atzītu par cietušo administratīvā pārkāpuma lietā, iespējamo aizskārumu ir nepieciešams konkretizēt un konstatēt konkrēto darbību (to seku) ietekmi (cēloņsakarību) uz šādu aizskārumu. Persona nevar hipotētiski atsaukties uz jebkādiem iespējamiem aizskārumiem vispār.

[20] Arī saskaņā ar LAPK 279.pantu, lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt persona, par kuru tas pieņemts, kā arī cietušais.

Kā iepriekš norādīts, tad pieteicēji nav atzīstami par cietušajiem konkrētajā administratīvajā lietā, tādējādi pieteicēji nav to personu lokā, kam būtu tiesības pārsūdzēt lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

Konkrētajā gadījumā administratīvais process iestādē ticis ierosināts uz pieteicēju iesnieguma un atbildētāja 2004.gada 16.jūnija Lēmuma pamata. Šajā procesā iestāde konstatēja apstākļus, kas nepieļāva lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā un nolēma lietvedību izbeigt. Ar 2004.gada 29.jūnija Lēmumu administratīvais process iestādē faktiski tika izbeigts.

Tiesas ieskatā ar lēmumu, ar kuru ir nolemts izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, nekādā veidā netiek skartas pieteicēju tiesības vai tiesiskās intereses.

[21] Saskaņā ar APL 282.panta 2.punktu, tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka tā kā lietā nav konstatējams pieteicēju subjektīvo publisko tiesību vai interešu aizskārums, atbilstoši minētajām tiesību normām tiesvedība pieteicēju prasījuma daļā par 2004.gada 29.jūnija Lēmumu ir jāizbeidz.

[22] Ievērojot to, ka tiesvedība daļā par 2004.gada 29.jūnija Lēmumu atcelšanu ir izbeidzama, pieteicēju pieteikums daļā par uzdošanu atbildētājam ierosināt administratīvā pārkāpuma lietu par ēku patvaļīgu ekspluatāciju Ogres rajona, Rembates paasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ir noraidāms.

[23] Pieteicēji lūguši atcelt Ķeguma novada domes 2004.gada 16.jūnija lēmumu (2004.gada 16.jūnija Lēmums), ar kuru apstiprināts Ķeguma novada domes Komisijas dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ekspluatācijas jautājumu risināšanai lēmums Nr.3 par pamatojuma trūkumu lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā pret *S.R.*, *A.Z.* un *P.B.* par šo personu atrašanos dzīvojamajā mājā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* pirms tās nodošanas ekspluatācijā, atļauts uzsākt dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* nodošanu ekspluatācijā, ievērojot būvnormatīvu prasības un nosakot termiņu līdz 2007.gada 1.janvārim, ekspluatācijā nodošanas secību un kārtību saskaņot ar Ķeguma novada Būvvaldi, nosūtīti lietas materiāli Ķeguma novada domes administratīvajai komisijai lēmuma pieņemšanai.

Tiesa konstatē, ka 2004.gada 16.jūnija Lēmums satur vairākus nolēmumus.

[23.1] 2004.gada 16.jūnija Lēmumā atļauts uzsākt dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* nodošanu ekspluatācijā, ievērojot būvnormatīvu prasības un nosakot termiņu līdz 2007.gada 1.janvārim.

Kā jau tiesa norādīja, tad pieteikumu tiesā var iesniegt tikai persona, kuras publiskās subjektīvās tiesības ir aizskartas.

Atzīstams, ka lēmums šajā daļā nerada pieteicējiem tiesības pārsūdzēt to, jo tas skar ēku īpašniekus, nevis pieteicēju subjektīvās publiskās tiesības un no tām izrietošās tiesiskās intereses. Pieteicēju publiskās tiesības un intereses lēmums neskar, jo pieteicēji nav ēku īpašnieki. Faktam, ka ēkas atrodas uz pieteicējiem piederošās (faktiski viņu bērniem piederošās) zemes, šajā gadījumā nav juridiskas nozīmes, jo */dzēsts nekustamā īpašuma*

nosaukums/ ēku īpašniekiem uz šīm ēkām īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā, līdz ar to tiek prezumēts, ka ēku atrašanās uz šīs zemes ir tiesiska.

Tāpēc arī šajā prasījuma daļā tiesvedība izbeidzama, pamatojoties uz APL 282.panta 2.punktu.

[23.2] Ar 2004.gada 16.jūnija Lēmumu apstiprināts Ķeguma novada domes Komisijas dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ekspluatācijas jautājumu risināšanai 2004.gada 10.jūnijā lēmums Nr.3 par pamatojuma trūkumu lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā pret *S.R.*, *A.Z.* un *P.B.* par šo personu atrašanos dzīvojamajā mājā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* pirms tās nodošanas ekspluatācijā (Lēmuma 1.punkts), kā arī nosūtīti lietas materiāli Ķeguma novada domes Administratīvajai komisijai lēmuma pieņemšanai (Lēmuma 3.punkts).

No lietas materiāliem izriet, ka Ķeguma novada dome bija izveidojusi speciālu komisiju dzīvojamās mājas */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* ekspluatācijas jautājumu risināšanai, kura 2004.gada 10.jūnijā nolēmusi, ka nav pamata uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Ar 2004.gada 16.jūnija Lēmumu apstiprināts komisijas nolemtais. Pēc būtības šis lēmums atbilst 2004.gada 29.jūnija Lēmumam, ar kuru izbeigta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā. Ar 2004.gada 16.jūnija Lēmuma 1.punktu atteikts uzsākt lietvedību.

Arī šajā daļā pieteicējiem nav subjektīvo tiesību pārsūdzēt lēmumu, jo nav skartas viņu subjektīvās publiskās tiesības, tāpēc šajā daļā tiesvedība izbeidzama uz tiem pašiem motīviem (skat. sprieduma punktus [16]-[18]) kā attiecībā uz 2004.gada 29.jūnija Lēmumu, pamatojoties uz APL 282.panta 2.punktu.

[23.3] Ar 2004.gada 16.jūnija Lēmumu lietas materiāli tiek nodoti Ķeguma novada domes Administratīvajai komisijai lēmuma pieņemšanai. Kā izriet no lietas materiāliem, tad Ķeguma novada domes Administratīvā komisija ir pieņēmusi galīgo lēmumu, proti, 2004.gada 29.jūnija Lēmumu.

Bieži vien, lai pieņemtu galīgo lēmumu, nepieciešami daudzi starplēmumi, ar kuriem tiek konstatētas konkrētas tiesiskās attiecības. Atšķirībā no konstatējošiem administratīvajiem aktiem šiem lēmumiem nav nobeiguma rakstura. Par administratīvo aktu parasti uzskatāms tikai pēdējais lēmums, kas pieņemts attiecīgajā procesā. Bieži vien galīgais lēmums tiek pieņemts pēc iepriekšēju secinājumu izpētes vai citu lēmuma sagatavošanas pasākumu veikšanas.

„Lai noskaidrotu, vai attiecīgais lēmums ir galīgs lēmums vai tikai starplēmums, jānoskaidro, vai attiecīgajā procesā ir sasniegts mērķis, kura dēļ attiecīgais process ir uzsākts" *(J.Briede, „Administratīvais akts" Rīga, „Latvijas Vēstnesis" 2003., 129.lpp).* „Starplēmumi parasti nav uzskatāmi par atsevišķiem administratīvajiem aktiem, tie nav apstrīdami un pārsūdzami atsevišķi, tomēr to tiesiskums ir pārbaudāms, pārbaudot galīgā lēmuma – administratīvā akta –tiesiskumu." *(turpat, 135.lpp).*

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa secina, ka 2004.gada 16.jūnija Lēmuma 3.punkts nav atzīstams par galīgo administratīvo aktu, jo ir starplēmums administratīvajā procesā, kurš noslēdzies ar 2004.gada 29.jūnija Lēmumu, tāpēc tiesvedība šajā daļā izbeidzama, pamatojoties uz APL 282.panta 1.punktu, proti, lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

[24] Saskaņā ar APL 284.pantu, ja tiesvedība izbeigta, atkārtota griešanās tiesā pret to pašu atbildētāju par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

[25] Pieteicēji lūguši piedzīt par labu *A.L.* un *I.L.* no Ķeguma novada domes un atlīdzinājumu par morālo kaitējumu 1000 latu apmērā.

2005.gada 11.martā Administratīvajā rajona tiesā tiesas sēdē iesniegts pieteikuma grozījums (iesniegums) (*lietas lapa 116, 123*), kurā lūgts piedzīt par labu *A.L.* un *I.L.* no Ķeguma novada domes valsts nodevu un par labu */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*zemes īpašniekiem *L.L.* un *A.L.* no Ķeguma novada domes atlīdzinājumu par morālo kaitējumu 1000 latus. Arī 2007.gada 13.februāra tiesas sēdē tika lūgts piedzīt morālo

kaitējumu par labu *L.L.* un *A.L.* Tiesas sēdē pieteicēji atzina, ka pieteikumu faktiski iesnieguši savu bērnu (*L.L.* un Artūra Lāča) interesēs, jo zemes īpašnieki ir *L.L.* un *A.L.*

Tiesa konstatē, ka 2004.gada 15.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajā pieteikumā nav norādīts, ka pieteikums iesniegts citu personu interesēs. Lieta ierosināta pēc *A.L.* pieteikuma. Līdz ar to pieteicējiem nav tiesību konkrētajā lietā izteikt prasījumus citu personu interesēs. Bez tam *L.L.* lietā pieaicināta kā trešā persona un nav izteikusi patstāvīgus prasījumus. *L.L.* ir arī pilngadīga un pieteicēji nav pilnvaroti rīkoties viņas vārdā.

Tiesu praksē atzīts, ka prasījums tiesai jāinterpretē, ievērojot tiesību normas saprātīgas piemērošanas principu. Ja pieteikumā ietvertā informācija ir formulēta neskaidri, tiesai prasījums jāinterpretē pēc iespējas atbilstoši tam, kā to būtu prasījis saprātīgs pieteicējs. *(Administratīvās apgabaltiesas 2004.gada 23.novembra lēmums lietā Nr.AA-1102-04 6.punkts)"*.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka saprātīgs pieteicējs būtu lūdzis piedzīt atlīdzinājumu savā labā.

[26] APL 92.pants paredz, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Lai personai rastos tiesisks pamats iegūt morālā kaitējuma atlīdzinājumu ir jākonstatē iestādes prettiesiska rīcība, iestādes vaina, morālā kaitējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un kaitējumu.

Tā kā pieteicēju prasījums noraidāms, kā arī prasījuma daļā tiesvedība izbeidzama, nav konstatējama iestādes prettiesiska rīcība, vaina, morālā kaitējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un kaitējumu, līdz ar to nav pamata arī apmierināt pieteicēju prasījumu par atlīdzinājuma piedziņu par morālo kaitējumu no atbildētāja.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, 282.panta 1. un 2.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Noraidīt A.L. pieteikumu daļā par uzdošanu atbildētājam atkārtoti izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu par ēku patvaļīgu ekspluatāciju Ogres rajona Rembates pagasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Pārējā prasījuma daļā *izbeigt tiesvedību.*

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2007.gada 1.martā

Tiesnese (paraksts) V.Zommere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese V.Zommere
Rīgā, 2007.gada 1.martā.